

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا
وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

چشم انداز

✓ در این آیات، نخست راه توبه و استغفار را به آن گنهکاران که یا دزدی کردند و یا شهادت دروغ دادند، نشان می‌دهد و می‌فرماید هر کس کار بدی کند و یا بر خویشتن ظلم نماید سپس از خدا طلب آموزش کند، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

✓ وعده بخشش برای گنهکاران در صورتی که توبه کنند، یکی از شیوه‌های مهم تربیتی قرآن است تا کسی که خطا می‌کند خود را بریده از رحمت خدا نداند، زیرا اگر چنین باشد بقیه عمر خود را صرف در خطا و معصیت خواهد کرد و با این ذهنیت که خدا او را نخواهد بخشید، تبدیل به یک موجود خطرناک و بی‌بند و باری خواهد بود که هر نوع معصیتی را برای خود جایز می‌داند ولی اگر بداند که درهای توبه و رحمت خدا به روی او باز است و خدا گناه او را می‌بخشد، او خود را اصلاح خواهد نمود و در مسیر حق قدم خواهد نهاد.

✓ در آیه بعدی تذکر می‌دهد که هر کس هر گناهی بکند [به] خود ضرر زده است. یعنی از گناه او زیانی به خدا دانا و فرزانه است. به گناهیانی که بندگان می‌کنند آگاه است و مجازاتی که خواهد کرد از روی حکمت است.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۵۵۷ و ۵۵۸

واژه شناسی

✓ «سوء» در لغت، به معنای زیان رسانی به دیگران هم آمده است. پس آیه هم ظلم به مردم و هم ستم به خویش را مطرح می‌کند. چنانکه برخی مراد از «سوء» را گناه صغیره و مراد از «ظلم به نفس» را گناهان کبیره دانسته‌اند.

تفسیر نور، ج ۲، ص ۱۵۷

پیامدهای شوم «گناه»

✓ پروردگار نیز بر حسب حکمت و سوق بشر بسوی سعادت تبهکاران را تهدید نموده که آنچه را مرتکب شوند در روان آنان ذخیره شده مانند هسته‌ها که در زمین آماده بیفشاند و برای همیشه رشد و نما خواهد داشت آنگاه روز رستاخیز به حدّ رشد می‌رسد و به صورت عقوبت‌های دردناک از درون آنان ظهور خواهد نمود.

تفسیر انوار درخشان، ج ۴، ص ۱۹۷

ایستگاه دوم: پرسمان زندگی (زال احکام)

دفتر احکاد شرعی

درس ۱۳۳: خمس (قسمت چهارم)

خلاصه مطالب ۳ جلسه گذشته

✓ از جمله تکالیف اقتصادی مسلمانان، پرداخت خمس است. یعنی در برخی موارد، باید یک پنجم مال خود را برای مصارف مشخصی بپردازند.
✓ موارد متعلقه خمس عبارتند از: آنچه از خرج سال زیاد بیاورد (منفعت کسب)، معدن، گنج، غنائم جنگی، جواهری که از فرورفتن در دریا به دست آید، مال حلال مخلوط به حرام و زمینی که کافر ذمی از مسلمانی بخرد.
✓ انسان از اولین روز بلوغ خود باید نماز بخواند و در اولین ماه رمضان، روزه بگیرد و پس از گذشت یک سال از اولین درآمدهای که به دست آورده است، خمس اضافه بر مخارج سال گذشته را بپردازد.
✓ ابتدای سال برای کشاورز، اولین محصولی است که برداشت می‌کند. برای کارمند، اولین حقوقی است که دریافت می‌کند. کارگر، اولین مزدی است که می‌گیرد و مغازه دار، اولین معامله‌ای که انجام می‌دهد.
✓ کسی که سالیانی از بلوغ او گذشته و در این مدت، درآمدهایی داشته ولی خمسی نپرداخته باید با مراجعه به مرجع تقلید خود یا نماینده وی، خمس مالش را محاسبه و بدهی خود را بپردازد و روز حسابرسی و پرداخت خمس، اول سال خمسی او خواهد بود.
✓ اینک ادامه مباحث را پی می‌گیریم.

* چند مسأله

✓ اگر انسان با قناعت، چیزی از مخارج سال زیاد بیاورد، باید خمس آن را بپردازد.
✓ اگر اثاثیه‌ای که از درآمد بین سال - پیش از پرداختن خمس آن - برای منزل خریده، نیازش از آن برطرف شود، واجب است خمس آن را بدهد. مثل آن که یخچال بزرگتری بخرد و به یخچال قبلی نیاز نداشته باشد.
✓ آذوقه‌ای که از درآمد سال برای مصرف سالش خریده مانند برنج، روغن و چای، اگر در آخر سال، زیاد بیاورد باید خمس آن را بدهد.
✓ چه چیزه‌ای که به طور متناوب تهیه می‌شود با دو شرط خمس ندارد:

۱. نتواند یکجا جهیزیه را تهیه کند.
۲. مجبور باشد هر سال مقداری از آن را تهیه کند یا در محل آن، معمولاً هر سال مقداری از جهیزیه دختر را تهیه می‌کنند، به طوری که تهیه نکردن آن عیب است. (به فتوای برخی از فقها، اگر سال بر آن بگذرد خمس دارد.)

✓ مالی که به انسان برسد ولی درآمد کسب و در مقابل کار نباشد، خمس ندارد. (مانند ارث، هدیه، جایزه، مهریه و ...)

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۲۲۵ تا ۲۳۱

خلاصه مطالب ۲ جلسه گذشته

✓ انتقام در لغت عرب به معنی «مجازات کردن» است، هرچند مفهوم تشفی قلب (فرو نشاندن سوز دل در درون) در مفهوم این کلمه در استعمالات روزمره رایج شده، ولی در معنی اصلی لغوی آن وجود ندارد و خداوند نیز برتر و بالاتر از چنین مفاهیمی است.

✓ انتقام در مورد خداوند و قرآن کریم مکرر به کار رفته، ولی [انتقام] از ناحیه خداوند انتقام به معنای مجازات در برابر اعمال خلافی است که انجام شده.

✓ در وقت ظهور و قیام حضرت از مردم زمان امام حسین و یا از تمامی مردم اعصار انتقام گرفته نخواهد شد، زیرا طبق روایات، تمام مردم عصر امام حسین و یا تمام مردم اعصار، رجعت نمی کنند.

✓ به فرموده امام صادق «رجعت» برای همه مردم نیست بلکه برای گروه‌های خاص است: مؤمنان خالص و کافران محض.

✓ بر اساس روایات، امام زمان اولاد زاده‌های قاتلان حضرت سیدالشهدا را که به ظلم و ستم پدران و اجداد خویش راضی هستند و به آن افتخار کرده و از روی نیت و گفتار و عمل به آن‌ها شریک می‌باشند، می‌کشند و انتقام می‌گیرند.

✓ امام رضا اولاد قاتلان حسین را که کرده‌های پدران‌شان در خصوص آن حضرت راضی می‌شوند و به آنها افتخار می‌کنند و هرکه به چیزی راضی شود مانند کسی است که به آن مرتکب شده است و هرگاه مردی در مشرق کشته شود و مردی در مغرب به کشته شدن او راضی شود در نزد خداوند، شریک قاتل می‌شود و این که قائم در وقت خروجش آنان را می‌کشد برای این است که آنان به کرده‌های پدران‌شان راضی می‌باشند.

✓ اینک ادامه مباحث را بی می‌گیریم.

✓ در مورد قاتلان ابا عبدالله الحسین دلیل قطعی به ما نرسیده که آنها را زنده می‌کند و سپس انتقام می‌گیرد. اگرچه در روایات فراوان که درباره «رجعت» وجود دارد، آمده است که خداوند عده‌ای از کفار را زنده می‌کند تا سلطنت آل محمد را ببینند و از آنها انتقام گرفته می‌شود و ممکن است قاتلان امام حسین نیز جزء آنها باشند.

✓ ابوحزمه ثمالی نقل می‌کند که از امام باقر پرسیدم یابن رسول الله! مگر شما ائمه، همه قائم نیستید؟ فرمود: «بله. عرض کردم پس چرا فقط امام زمان را «قائم» نامیده‌اند؟ فرمود: «چون جدم امام حسین شهید گردید، فرشتگان به درگاه خداوند نالیدند و گفتند: «پروردگارا! آیا قاتلین بهترین بهترین بندگانت و زاده اشرف برگزیدگانت را به حال خود وامی‌گذاری؟» خداوند به آن‌ها وحی فرستاد که ای فرشتگان من! آرام بگیرید. به عزت و جلالم سوگند از آنها انتقام خواهم گرفت، هرچند بعد از گذشت زمان‌ها باشد. آنگاه پروردگار عالم، امامان از اولاد امام حسین را به آنها نشان داد و فرشتگان مسرور و شاد گشتند. یکی از آنها ایستاده بود و نماز می‌خواند، خداوند فرمود: «بذلک القائم انتقم منهم» به این قائم از آن‌ها انتقام می‌گیرم.»

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان، نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ جلد دوم، صفحه ۱۹۳

ایستگاه چهارم: بایدها و نبایدهای تغذیه

درس ۱۵: سرخ کردنی‌ها (قسمت سوم)

خلاصه مطالب ۲ جلسه گذشته

✓ سرخ کردنی‌ها لذیذ و خوشمزه‌اند و بسیاری از افراد تمایل زیادی به خوردن غذاهای سرخ شده دارند.

✓ مصرف زیاد سرخ کردنی‌ها به ویژه سبب زمین، نان و یا مواد نشاسته‌ای سرخ شده، در دوران بارداری برای رشد جنین بسیار مضر است.

✓ افرادی که در رژیم غذایی خود از دسبر و غذاهای چرب استفاده می‌کنند ۵۸ درصد بیش از سایر افراد با احتمال ابتلا به افسردگی مواجهند.

✓ محققان معتقدند سرخ کردنی‌ها، با ابتلا به انواع سرطان در ارتباط هستند و بیشتر از آنکه فکرش را نکنید، سلامت شما را به خطر می‌اندازند.

✓ غذاهای پرچربی که از چربی‌های اشباع شده سرشارند، دشمن باروری مردان هستند و می‌توانند باعث عقیم شدن آنها شوند.

✓ سرخ کردنی‌ها می‌توانند برای هوش کودکان مضر باشند و توانایی یادگیری و استدلال را در آنها پایین بیاورند.

✓ طی فرآیند سرخ شدن، ریزمغذی‌ها که شامل ویتامین‌ها و املاح معدنی هستند، دستخوش تغییر می‌شوند.

✓ با وجود همه مضراتی که برای سرخ کردنی‌ها برشمرده شد، در روزگار کنونی اجتناب از سرخ کردن برخی از غذاها امکان پذیر نیست.

✓ پس بهتر است نکاتی درباره روش‌های درست سرخ کردن بیاموزیم تا از مضرات آن کم شود.

✓ اینک ادامه مباحث را بی می‌گیریم.

*** نکاتی درباره روش‌های درست سرخ کردن مواد غذایی**
✓ از مخلوط کردن روغن‌های متفاوت با هم اجتناب کنید.

*** تصمیم گرفته بود مسیر زندگیش رو تغییر بده. از طرفی پرسش‌ها و شبهات زیادی هم ذهنش رو درگیر کرده بود.**

*** آروم آروم داشت قبول می‌کرد که فقط برای «تفریح و خوشگذرونی» به دنیا نیومده. اما خب اطرافش هم پر بود از آدمایی که با حرفا و کاراشون. مانع انتخاب درستش می‌شدن.**

*** می‌دونست جایی که الان ایستاده. مورد رضایت خدا نیست اما نمی‌تونست از «حرف مردم» هم بگذره تا این که ...**

*** توی یکی از گشت و گذارهای فضای مجازی. این جملات. حسابی آرومش کرد و تصمیم گرفت با وجود همه سختی‌ها. طعنه‌ها و سرزنش‌ها و بی اعتنا به واکنش‌های مردم. «راه درست» رو انتخاب کنه.**

*** شاید اون جملات. یه روزی به کار شما هم بیاد:**

شهید آوینی:

- ✓ «فحش» اگر بدهند، «آزادی بیان» است.
- ✓ «سؤال» اگر بکنند «آزاد اندیش» اند.
- ✓ «تهمت» اگر بزنند در «جست و جوی حقیقت» اند.
- ✓ «مسخره» ات اگر بکنند، انتقاد است.
- ✓ «تهدید» ات اگر بکنند، دفاع کرده اند.
- ✓ جواب اگر بدهی «بی فرهنگی» ...!
- ✓ سوال اگر بکنی، «تفتیش عقاید» است ...!
- ✓ جواب اگر بدهی «روغویی» ...!
- ✓ جواب اگر بدهی «بی جنبه ای» ...!
- ✓ از عقایدت دفاع کنی «خشونت طلبی» ...!

سیردین داری «هموار» نیست. باید خود را برای تهمت‌ها، آزارها و ریشخند «آماده» کنیم.

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

در اولین فرصت ممکن، کتاب

آئینه تمام نما

را تهیه کرده و آن را مطالعه نمایند

* این کتاب، مجموعه گفتارهای مرحوم آیت الله جباری شیرازی با محوریت عاشورا است که در هفت فصل تنظیم و ارائه شده است:

- ✓ پیش و بصیرت حسین
- ✓ عوالم واقعه عاشورا
- ✓ یادهای واقعه عاشورا
- ✓ درس‌های عاشورا
- ✓ زیارت امام حسین
- ✓ سوک سیدالشهدا
- ✓ انقلاب اسلامی در پرتو عاشورا

